

discussie over de grondslag: toen en nu

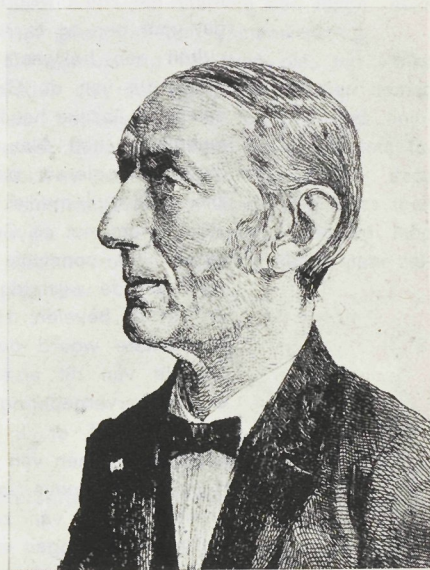
De Eindhovense V.U.-dag van 1965 is bepaald niet de eerste jaarvergadering van de Vereniging voor Hoger (nu: Wetenschappelijk) Onderwijs op Gereformeerde grondslag geweest, waarop de basis van de Vrije Universiteit aan de orde kwam. Eigenlijk is zolang als de V.U. bestaat, artikel 2 van de statuten — want om dat artikel gaat het — in discussie geweest. Om te beginnen heeft De Savornin Lohman er bezwaar tegen gehad, en een man als Hovy vroeg zich eens af, hoe onder Gereformeerde broeders een twist over wat nu precies Gereformeerde beginselen waren, „Gods eer en de godzaligheid in den lande”, zoals artikel 2 van het reglement van de V.U. het uitdrukt, zou kunnen bevorderen.

Over de vroegere discussies rondom artikel 2 van de statuten vonden we in het maandblad „Woord en wereld” (het is het orgaan van de Vereniging tot herstel van de kerkelijke eenheid der Gereformeerde belijders) een goed gedocumenteerd artikel van de heer T. D. Smid, tot voor kort verbonden aan de V.U.-bibliotheek. We geven hieronder enkele fragmenten uit zijn uitvoerig opstel.

Eerst de tekst van artikel 2 van de statuten:

„De Vereniging staat voor alle onderwijs, dat in haar scholen gegeven wordt, geheel en uitsluitend op den grondslag der Gereformeerde beginselen, en erkent mitsdien als grondslag voor het onderwijs in de godgeleerdheid de drie Formulieren van eenigheid, gelijk die in den jare 1619 door de Nationale Synode van Dordrecht voor de Nederlandse Gereformeerde Kerken zijn vastgesteld; een zodanig gezag daaraan hechtende als genoemde Synode, blijkens haar eigen handelwijze en haar akten, aan de belijdenisschriften der Nederlandse Gereformeerde Kerken heeft toegekend”.

Niet alleen in verband met de kwestie-Lohman is het Gereformeerd karakter van de V.U. ter sprake gekomen. In 1899

bijvoorbeeld leidde prof. dr. F. L. Rutgers op de jaarvergadering de vraag in: moet artikel 2 van de statuten gewijzigd worden om het Gereformeerd karakter van de Vrije Universiteit zo goed mogelijk te waarborgen?

„Er is in den loop der tijden”, aldus de hoogleraar, „een wel samenhangende belijdenis gekomen en een daarmee overeenkomende levens- en wereldbeschouwing, die historisch den naam van „Gereformeerd” draagt. En nu wordt in artikel 2 uitgedrukt, dat dit Gereformeerde het karakter der Vrije Universiteit is en zulks moet blijven”. Volgens prof. Rutgers zijn „ook de niet-theologische wetenschappen aan de 3 Formulieren van eenigheid gebonden, in zoverre deze de bedoelde wetenschappen raken. Maar tevens wordt uitgesproken, dat er voor de andere wetenschappen nog Gereformeerde beginselen zijn, die wel samenhangen met die der Formulieren, maar die er toch niet in zijn uitgedrukt. Alle onderwijs is gebonden aan de Gereformeerde beginselen; de persoonlijke belijdenis van